

MAGASIN *Kista*

Torsdag den 25 Oktober
Grattis Inga, Ingalill på namnsdagen!
Sök Sök

START MAT BOSTAD TÄVLINGAR

OM OSS
ANNONSERA
KORSORD

KISTA
SEP -12

Irans första kvinnliga yrkespilot

- ett välbekant ansikte för många Kistabor.

1974 fick hon ut sin examen som Irans första kvinnliga yrkespilot. Men så kom den nya regimen och Arya fick inte lov att utöva sitt yrke. Hon kände sig fången, som en fågel i bur. Men nu har hon funnit friheten i Sverige.

Jag vet inte varför jag kom på att jag skulle bli pilot, säger Akram Monfared Arya som är ett välbekant ansikte för många Kista- och Husbybor. Det kom på en gång.

Hon berättar att hon satt hemma i Teheran och såg på tv med man och barn. Det visades ett reklaminslag med den kungliga flygklubben Imperial aero club. Och den impulsiva Arya sa "Jag vill flyga!". Dagen efter började hon ringa och leta upp klubben. Ytterligare en dag senare befann hon sig på en segelflygklubb, där fick hon snart börja ta lektioner och visa att hon verkligen menade allvar med planerna och inte var höjdrädd. Några månader senare kunde hon hämta ut sitt motorflygscertifikat.

Reaktionerna i 70-talets Iran, eller Persien som Arya hellre kallar det, var många. Det fanns de som undrade vem som skulle ta hand om hennes barn om något hände. Men överallt där hon landade kom tidningar, tv-kanaler och radiostationer och skulle ta emot henne med diverse ceremonier.

- Då var Iran likt Sverige, berättar hon. Friheten var överflödigt. Vi kunde göra allt.

Men den friheten blev inte långvarig i Aryas pilotliv. Hon hann inte ens utöva sitt yrke innan Khomeini och hans regim kom och tog över i det som hon kallar "revolutionen".

- Lika snabbt som jag bestämde att jag skulle börja flyga, över en natt, lika snabbt kom revolutionen.

Kvinnor förbjöds arbeta, och Arya blev utslängd ur flygklubben just som hon skrivit kontrakt.

- Jag kände mig som en fågel som får sina vingar bundna och blir instängd i en bur som man låser. Vi var fria och nästa dag hade vi ingenting. Jag kunde inte fatta varför.

Arya växte upp i Teheran som barn i en akademikerfamilj. Pappan var ingenjör och arkitekt och Arya minns hur han brukade ta med henne till olika byggnader som han ritat, som höll på att byggas. ?

Det var drive-in biosalonger och moskéer. Hus och en del av universitetet.

Det förväntades att också Arya skulle studera, men så fann hon som 15-åring kärleken, och studierna avbröts.

- Jag var lite revolutionär.

Han var en något äldre jurist från Teherans överklass som talade åtta språk.

Sadeghian hette han.

- Han var det bästa som hände mig.

Arya berättar med tindrande ögon om det fantastiska liv de hade ihop. Han uppmuntrade henne att göra allt: studera klart, ta körkort och till slut bli pilot.

- "Okej, du får välja" sa han. "Gå, fortsätt".

RESEPLANERARE

Från:

Till:

STOCKHOLMS
LOKALTRAFIK

NYFÖDDA

BRÖLLOP

FÖDELSEDAG

ÖVRIGT

ANNONSER

Gregorys JS Ram
Klicka här för att komma till oss!
Tönsbergsgatan 5, Kista | Mån-fre 10-18
08-460 042 29 | 073-674 47 53

Välkommen till
EM Bromma,
din lokala hem-
inredningsbutik!

em
En riktig möbelbutik

**Din möbelhandlare
i Kista!**

Klicka
här!

08-36 66 17
Mån-fre 10-19
Lör 11-16 Sön 11-16

MÖBLER

Byt till EKSTRANDS
kvalitetsfönster!

Installerat & klart
EKSTRANDS

Samtidigt som Arya födde och uppfostrade fem barn, arbetade som egenföretagare och försäkringsrådgivare utbildade hon sig till både lastbilschaufför och busschaufför. Bara för att visa att kvinnor kan.

– Om jag hade gift mig med någon annan hade jag kanske bara blivit husmoder.

Men så kom som sagt revolutionen, och Aryas äldste son kallades in. Han hamnade vid fronten, 500 meter från den irakiska gränsen. Sedan bestämdes det att han skulle flyttas, till ett ännu farligare område, och då, när han var hemma, sa Arya "Du går ingenstans". "Vad ska jag göra då?" undrade sonen. "Utlandet" blev Aryas svar. "Du får gå ut från det här landet".

Arya pratade med smugglare och för en miljon kronor hade hon snart fått ut alla sina barn via bergen till Turkiet och sedan vidare till Sverige.

– Vi visste ingenting om Sverige. Vi läste några meningar att det låg i Skandinavien, att huvudstaden hette Stockholm och att det skulle vara iskallt.

Aryas son hörde av sig från det nya landet och meddelade "Mamma, här är paradiset, rena paradiset". Året var 1984. Aryas älskade Sadeghian dog i en hjärtattack och Arya såg ingen anledning att stanna kvar i skräckregimens Iran. Så 1985 hamnade hon även själv i det kalla landet i norr.

De bodde i Leksand, Jönköping, Värnamo, Nyköping och så i Tumba, Alby, Akalla, Husby och Hammarby sjöstad. Arya älskade sitt nya land. I Jönköping öppnade hon en pizzeria och omskrevs av den lokala pressen som "Sveriges första kvinnliga bagare". Arya skrattar.

– Jag blev glad. Först blir jag den första kvinnliga piloten och sen blir jag den första kvinnan som bakar pizza.

Något jobb som pilot lyckades Arya dock inte få i det nya landet.

– Jag gick till Bromma flygskola och skulle förnya min licens och jag kontaktade massa flygbolag, men det fanns inget jobb.

Istället blev hon erbjuden arbeten som städare och diskare.

– Det är fortfarande hjärtskärande. Att jag inte fick använda den utbildning som jag hade i bagaget.

Flyga har dock Arya fått göra några gånger. En dansk kvinnlig pilot hörde om henne och kom år 2000 och lät Arya flyga hennes plan.

– Åh, jag kände mig som mellan himmel och jord. Som en fågel. Känslan kan inte beskrivas.

Visst hade datorerna tagit över sedan hon lärde sig flyga den gamla Cessnan i Iran, men grunden var densamma.

Skulle något hända med piloterna i ett plan hon åker som passagerare i så tror hon att hon skulle kunna ta över.

– "Antingen går vi alla ner till havet, eller så räddar jag allas liv" skulle jag säga.

Arya skrattar.

Efter flygningen med den danska piloten blev hon medlem i Barkaby flygklubb och då och då när de skulle flyga hörde de av sig till Arya och undrade om hon skulle med.

Och flög hon inte med dem flög hon reguljärt. Nästan överallt i världen har hon varit. Kina, USA, Kanada, Thailand, Marocko, Egypten och i hela Europa. Och är hon på en plats, så inte ligger hon på stranden inte, nej då går hon runt och tittar.

På flyget väljer hon alltid en plats vid fönstret.

Så sitter hon där och tittar, på soluppgångar, solnedgångar och moln, helt omedveten om mat som serveras och flygvärdinnor som går förbi. Och fotograferar.

– Jag har fyra till fem tusen bilder på himmel.

Arya har varit sjuk; haft cancer, opererat örat och fått stroke. Så en gång på ett flyg blev hon yr varpå besättningspersonal kom till hennes undsättning. Helt omtöcknad var det enda hon kunde tänka på den där bilden hon varit på väg att ta genom fönstret innan hon blev yr. "Snälla" sa hon till flygvärdinnan "Skulle du kunna ta en bild på den här soluppgången?".

Sjukdomarna har Arya nu klarat sig igenom, men efter dem ser hon annorlunda på livet.

– Man måste ta vara på det man har. Livet är inte lätt, men varje dag har en ny present med sig.

Arya är i dag pensionär, hon njuter av livet med barn och barnbarn och åker hon inte utomlands så far hon runt och upptäcker Sverige.

Favoritplatserna, näst efter Stockholm, är Jokkmokk och Kvikkjokk.

– Mitt land är omgivet av bergskedjor. Var man än går ser man bergen. I Jokkmokk och Kvikkjokk får jag samma känsla. Jag känner mig hemma. För även om Arya trivs i Sverige och knappt vill förknippas med Iran, i alla fall inte så länge situationen där är som den är, så kan hon inte helt bryta sina band med landet.

– Jag har fortfarande något av det kvar i mig, och det ska inte försvinna. Ett land är som en mor till oss.

Arya arbetar aktivt med att skriva om Iran och kämpa för demokrati. Ett arbete som gjort att hon blivit hotad till döds.

– Men det spelar ingen roll. För hela befolkningen i Iran har rätt att leva i frihet.

Arya har skrivit 15 böcker. Hon bryr sig inte om, men det svåraste har varit att skriva den om sitt eget liv. Tolv år tog det innan boken nu

blev klar den 18 juni. Tolv år där hon tvingats möta alla minnen och svårigheter.

– Även om jag gråter hela tiden ska jag fortsätta skriva, har jag tänkt. Böckerna ges ut av henne själv, de flesta har hon skrivit på svenska, men några är på persiska och en är översatt till engelska.

Förutom att skriva så målar Arya. Hennes lägenhet är full av färggranna tavlor. Det är bilder på berg, landskap och vyer.

Hon lever ensam. Någon ersättare till Sadeghian har det aldrig varit tal om.

– Jag kan inte välja någon annan. De duger inte. Jag jämför alla med honom.

Det var han som gav henne friheten. En frihet som bara kan jämföras med den hon upplevt framför flygplansratten.

– När du är där uppe känner du dig ovanför allt. Du kan vara var du vill. Du är fri som en fågel.

Text & Foto Sara Andersson

MEDIAPROFILERING

Copyright © 2008 Mediaprofilering i Sverige AB

Tipsa oss! Vad tycker du om läsa? Saknar du några funktioner på webben som du skulle vilja ha? Eller vill du ge oss ris eller ros? Mejla mail@magasinkista.se